

Slatkovodni ribnjak u Raši pušten je u pogon

Kao što je već objavljeno, na inicijativu Ministarstva ribarstva NRH i Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo, pristupilo se proljetos izgradnji manjeg ribnjaka za uzgoj slatkovodne ribe na ekonomiji rudnika Raša. Nakon izgrađenih nacрта i tehničkih elaborata, pristupilo se odmah gradnji. Zahvaljujući velikom zalaganju rudarskog radnog kolektiva, frontovskih organizacija, a naročito svestranoj pomoći Jugoslavenske ratne mornarice, završeni su zemljani radovi u rekordnom vremenu od 15 dana i ribnjak osposobljen da može primiti vodu i ribu.

Daljnji radovi na dotjerivanju ribnjaka izvesti će se tokom ovoga ljeta.

Ribnjak se nalazi uz samu morskobalu. Površina mu je oko 75 ha, a kako je to u stvari jedna depresija, to će se punjenje vodom i ispražnjavanje prilikom ribolova obavljati putem pumpne stanice, koja već postoji od ranije na ekonomiji rudnika.

U vremenu od 13. do 15. aprila o. g. prevezeno je ubačeno u taj ribnjak 22.000 komada dvogodišnjeg šarana prosječne komadne težine od 300 gr. Riba je prevezena ribnjačarstva Končanica i stigla je u vrlo dobrom stanju do Rijeke, odakle je kamionom prevezena u Rašu i odmah ubačena u vodu. Nakon krećeg vremena ona se razila po cijelom ribnjaku.

Izgradnjom ovog ribnjaka i brzim stavljanjem u pogon, uvelike će pripomoći snabdijevanju radnog kolektiva Raše zdravom i ukusnom hranom, a samim tim podizanju životnog standarda radnih masa ovog važnog i velikog rudarskog centra. S druge strane izgradnja ovog ribnjaka predstavlja jedan prilog općoj akciji, kojom naša Narodna vlast vodi za što brže uzdizanje i obnovo privrednog života u novopripojenim krajevima.

Z.L.

Prirast markiranih pastrva u rijeci Gackoj i Ohridskom Jezeru

U listu »Ribarstvo Jugoslavije« br. 1-2 1948. objavio sam članak »Otkriće na Gackoj i njegovo značenje za uzgoj pastrva« u kojem sam iznio podatke o krupnoći pastrva u nekim vodama Jugoslavije te uzgojne probleme, koji su s tim u vezi, a ujedno i podatke o markiranju pastrva u Gackoj. Tokom g. 1948. sam podatke o markiranju upotpunio i stoga je vrijedno i potrebno, da se u cijelosti iznesu.

Pastrve (domaće) lovljene su u rijeci Gackoj mrežom i čuvane u drvenim spremnicama do časa markiranja, koje je izvršeno istog ili slijedećeg dana. Markirane su markicama od aluminijske, dugim 75, a širokim 7 mm. Prilom se na leđima, iza leđne peraje nožićem probuši koža i mišićno tkivo, pa nema sumnje, da ovakvo jače ili slabije ranjavanje usporava normalni rast ribe.

Markiranje na ovaj način vršio sam g. 1938., 1947. i 1948. Sve ponovno ulovljene, izmjerene i ovdje opisane pastrve, izmjerio sam lično, osim 2 do 3 primjerka. Markirane pastrve bile su na slobodi najmanje 94, a najviše 826 dana tako, da su boravile u otvorenoj vodi tokom ljetnih kao i zimskih mjeseci. Na prvo mjesto u tablici stavio sam pastrvu, koja pokazuje najjači prirast, a zatim redom do najmanjeg prirasta. U tablici je navedena početna dužina i težina na dan markiranja, a zatim završna na dan ponovnog mjerenja. Vrijeme, koje je riba provela na slobodi, označeno je u danima, prirast na dužini u milimetrima, a na težini u gramima. Iz tih mjera izračunat je dnevni postignuti prirast. Na pr. pastrva red. br. 1 dobila je za 94 dana 405 grama ili dnevno 4.30 gr, odnosno preračunato na godišnji prirast 1.572. 60 gr.

Prema stvarno postignutom prirastu i izračunatom komadnom godišnjem prirastu, izračunat je srednji godišnji prosječni prirast od 562.14 gr po komadu.

Međutim pastrve pod red. br. 12, 13 i 14. su bile u naročito nepovoljnim uslovima, t. j. teže ozlijeđene, odnosno bile su zatvorene i uslijed gladovanja u zatvoru su omršavile. Stoga ne možemo smatrati, da su normalno rasle. Naprotiv one su bile spriječene u rastu. Ako

izdvojimo ove tri pastrve, ova tri izuzetka, dobijemo kod preostalih 11 pastrva daleko veći godišnji prosječni prirast od 670.53 gr po pastrvi.

Mršić je g. 1935. ustanovio pregledom ljusaka i kod jedne domaće pastrve iz Gacke, da je za 6 i po godina dostigla težinu od 3 kg (Dr. V. Mršić: Iskustva u udomaćenju dužičaste pastrve u Jugoslaviji. Ribarski vjesnik XIII., Zagreb 1935.). Ovaj Mršićev nalaz potvrđuje rezultat mog markiranja, izvršenog u tri razne godine, dakle u tri maha, ali uvijek sa suglasnim rezultima u pogledu prirasta. Da bi slika o svojstvima domaće pastrve u Gackoj bila potpunija, navodim podatke o pastrvama maticama, koje su ulovljene u toj rijeci za vrijeme mrijesta 1947./48. i 1948./49. g. U XI. i XII. mrijestu 1947. g. ulovljeno je ukupno 1066 matica. Od toga je u mrijestu u Ribogojilištu Gacka samo 170 komada, dok su ostale bile ili nezrele ženke ili mužjaci. Među njima bilo je ženki teških oko 1 kg, koje su bile nezrele i nisu se još nijedamputa mrijestile. Od izmrijestjenih ženki bilo je 83 komada u težini do 1 kg, a 87 komada u težini od 1 do 6.7 kg. Od toga su bile 134 domaće pastrve, a 732 kalifornijskih. Primijećeno je, da ima i do 3% pastrvu koje su zrele već kod težine od 350 do 500 gr, dok domaće pastrve u Gackoj sazrijevaju normalno kod težine od 600 do 1000 gr. Smatra se, da ove sitne pastrve, koje neki domaći ribari označuju posebnim nadimkom, potječu od poribljavanja od prije rata sa pastrvicama porijeklom iz potoka Vitunjčice i rječice Mrežnice (Modruške). Za vrijeme mrijesta 1948./49. g. od 271 matice domaćih pastrva dobiveno je 700.000 komada oplođene ikre, a od 54 kalifornijske ženke 206.500 komada ikre. Prosječno od domaće pastrve 2583 komada ikre, a od kalifornijske 3.824 komada. U Plitvičkom Ljeskovcu međutim dobiveno je od 169 ženki domaće pastrve 121.000 ikre, odnosno prosječno samo 715 komada ikre po ženki. Ovako velika razlika u količini ikre kod ženki iz raznih voda, posljedica je razlike u rastu.

Potočne pastrve u Jugoslaviji nisu dosada bile predmet sistematskog markiranja i proučavanja prirasta

PRIRAST MARKIRANIH PASTRVA U GACKOJ I OHRIDSKOM JEZERU

Red. broj	Broj markice	Početna		Završna		Trajanje opažanja u dana	Prirast					Prosječni godišnji prirast		
		dužina mm.	težina gr.	dužina mm.	težina gr.		za vrijeme opažanja		dnevno	godišnje		za prvih 11 pastrva gr.	za svih 14 pastrva gr.	
							mm.	gr.		mm.	gr.			
Gacka														
1.	88	390	730	445	1135	94	+ 55	+ 405	4.30	213.52	1572.60	670.53	562.04	
2.	54	385	830	477	1380	187	+ 92	+ 550	2.90	191.36	1058.50			
3.	66	450	860	550	2040	453	+100	+1180	2.60	99.97	950.75			
4.	97	430	1250	487	1590	187	+ 57	+ 340	1.81	118.50	660.65			
5.	98	365	710	43	990	158	+ 70	+ 280	1.77	173.16	646.78			
5.	98	365	710	435	720	186	+ 75	+ 270	1.45	156	534.83			
7.	1507	320	320	?	1450	826	+ ?	+1180	1.36	?	496.40			
8.	57	410	1050	455	1270	176	+ 45	+ 220	1.24	97.24	452.60			
9.	95	365	760	445	1090	338	+ 80	+ 330	0.97	86.39	354.05			
10.	53	510	1500	?	1700	186	+ ?	+ 200	0.93	?	339.45			
11.	94	390	720	438	1000	338	+ 48	+ 280	0.82	51.83	299.30			
12.	61	470	1050	485	1200	274	+ 15	+ 150	0.54	19.99	197.10	Bila 4 mj. zatvorena u bazenu i zbog toga omršavila.		
13.	92	450	1185	498	1270	172	+ 48	+ 85	0.49	108.16	178.85	Veoma mršava, markica rasklimana, rana otvorena i velika.		
14.	96	415	870	455	930	187	+ 40	+ 60	0.32	83.20	116.80	Bila zatvorena duže vremena u drvenoj spremnici, 3. I. 1948. izmriještena, dala dosta ikre.		
Ohrid														
1.	147	535	1300	560	1420	101	+ 25	+ 120	1.18	90.34	430.70			
2.	146	450	900	460	1050	200	+ 10	+ 150	0.75	18.25	273.70			
3.	148	455	—	465	930	230	+ 10	+ ?	—	15.88	?			
4.	279	385	700	385	700	70	—	—	—	—	—			

Vrijedno je navesti, radi uspoređenja rezultate markiranja ohridskih pastrvki, izvršeno sa ciljem, da se razjasni odnos između letnice i pastrvke u Ohridskom jezeru. Rezultat markiranja je opisao prof. dr. Siniša Stanković u Arhivu Min. poljopr. 1937. g. Iako je markiranje izvršeno sa drugom svrhom, ipak su za dvije pastrve navedeni podaci i o težini, odnosno dužini. Podatke sam uvrstio u tablicu ispod podataka sa Gacke.

Prirast, koji sudeći prema markiranju, a i prema drugom opažanju, postizavaju pastrve u rijeci Gackoj, premašuje sve dosada poznate rezultate, pa i onaj iz Gacke od prije godinu dana. Već u prvom članku sam istakao da prema stručnoj literaturi prirast pastrva iznosi 66 do 133 gr godišnje.

Za uzgoj pastrva i za našu privredu važno je, da slične pastrvske vode, sa sličnim prirodnim povoljnim preduslovima, nalazimo i u nekim drugim krajevima Jugoslavije. Postavlja se samo po sebi pitanje: Da li smo i kako smo iskoristili ove izvanredno povoljne uslove i proizvodne mogućnosti? Potpuno je jasno, da nam nije svejedno i da nam ne može biti svejedno, da li na pr. 10.000 pastrva u jednoj pastrvskoj vodi dobije godišnje na težini prosječno 500 gr po komadu, što iznosi

5000 kg, ili 10.000 pastrva u drugoj pastrvskoj vodi dobije na težini samo 100 gr po komadu što iznosi 1000 kg.

Zaključak: Pastrvskim vodama sa velikim i brzim prirastom pastrva, treba dati prednost i težište rada prebaciti na takve vode i ujedno pojačati rad na proučavanju faktora, koji uslovljavaju brzi tempo rasta i veliki prirast.

Zdravko Taler

ZAGREBAČKO RIBARSKO DRUŠTVO obavijestilo je svoje članove i ostale ribiče, da je Glavna godišnja skupština, održana dne 16. III. 1949. odredila članarinu za 1949. godinu sa Dinara 350.— za redovite članove, a Dinara 175.— za članove omladinca do navršene 18 godine. Upisnina za nove članove je Dinara 50.—.

Rok za uplatu članarine za stare članove bio je do zaključno 30. IV. 1949. Poslije toga plaćaju i stari članovi upisninu od Dinara 50.—.

Uplate se primaju svake srijede i petka od 16 do 18 sati u društvenoj poslovnici, ulica Braće Kavurića br. 15. Društvo prima i pretplatu za list »Ribarstvo Jugoslavije« za godinu 1949. u iznosu od Dinara 60.—.